

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sabbato. De ficu infructuosa, & de muliere incurvata. Mens incurvata,
mens infructuosa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

III. PUNCTUM.

NON avertes ergo periculum, nisi advertas diligentius, quia cum periculum ipse faciat impoenitens animus, numquam non faciet nisi quando esse quod est desinet, nisi quando ex impoenitenti fiet poenitens: quod numquam fiet nisi advertas diligentius ad animæ tuæ statum; ad vocationis tuæ perfectionem, ad perfectionis tuæ gradum: ad sanctificationis tuæ medium singulare, quod vel agnoscere negligis vel consecrari fideliter. Sic Ipse suos Dominus singularim admonēbat, tametsi non illi essent ex deterioribus: Scio, inquit uni, opera tua, & laborem, & patientiam tuam, multique aliis commemoratis bonis, tum pergit: Sed habeo adversum te quod Charitatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaque unde excideris & age poenitentiam, & prima opera fac: si autem venio tibi, & movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi poenitentiam egeris. Sic alij non minus commendato: Sed habeo, inquit, adversus te pauca, quæ postquam declaravit; similiter poenitentiam ago: si quo minus veniam tibi cito. Accusatum alij: Scio opera tua, quia vomen habes quod vivum & mortuum es. Ego vigilans, & confirma cetera, quæ mortura erant. Non enim invenio

Apo. 2. &
3.

opera tua plena coram Deo meo. In mente ergo habe qualiter acceperis & audieris, & serva, & poenitentiam ago. Si ergo non vigilaveris, veniam ad te tamquam fur, & ne scies qua hora veniā ad te.

Videsne Lector, quanto in periculo illi essent? Videsne quod tale non avertissent periculum, nisi diligentius advertissent? Videsne quod advertendi modus est attentior sui cognitio? Videsne quod hujus cognitionis fructus est vera poenitentia? Videsne quod nisi citò veram adhibeamus, Ipse citò aderit quo dilationem puniat? Videsne tandem te his in omnibus delinquari, nec moveberis, nec advertes diligentius, nec periculum imminens avertere satages, aut quoquo modo ubi cautius providebis? Quam ille Sapientior de quo in pari casu dicitur: Respicit homines, & dicit, peccavi, & verè deliqui, & ut eram dignus non recepi, tum statim ad dicitur, Liberavit animam suam ne pergeret in interitum, sed vivens lucem videret. Quodque hoc unum sit quò suis monitis spectare Dominus, sic pergit: ecce, hac omnia operatur Deus tuis vicibus per singulos. Vire vocet animas eorum à corruptione, & illumines luce viventium.

Job. 38.

Vide in 1. p. Dominica. Adventus, & in 2. p. Dominica Septuagesimæ.

S A B B A T O.

DE FICU INFRUCTUOSA, ET DE MULIERE INCURVATA.

Arborem ficu habebat quidem plantatam in vinea sua, &c.
Et ecce mulier quæ habebat spiritum infirmitatis, annis decem & octo: & erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. Luc. 13.

VERITAS PRACTICA.

Mens incurvata, mens infructuosa.

SENSVS ET RATIO EST, Quod mens incurvata qua per hanc mulierem designatur, ipsa est naturalis & voluntaria propensio ad res creatas & infimas consecrandas.

Sed per hanc ipsam voluntariam propensionem ad res creatas & infimas mens infructuosa redditur sicut illa ficus de qua est mentio.

Ergo & verum est affirmare quod mens incurvata, mens sit infructuosa; Cumque à prava voluntate praesertim fiat ut mens ista simul incurvata & infructuosa, corrigenda est illa prava voluntas.

I. PUNCTUM.

VIDERI debet Evangelicus textus ubi duplicis rei propositæ narratio fusior exhibetur, Quam verò aptè res utraque simul conjungatur sic præclare, S. Gregorius exhibet: Dominus ac Redemptor noster per Evangelium suum aliquando verbum, aliquando verbum loquitur, aliquando aliud verbum, atque aliud verbum: aliquando autem hoc verbum, quod verbum, duas etiam res ex Evangelio, fratres audisti, scilicet mens infructuosam, & mulierem incurvata, & utriusque est prota imposita. Illud autem dixit per similitudinem, istud ergo per exhibitionem. Sed hoc significat ficum infructuosam, quod mulier incli-

Hom. 31. in
Evang.

nata: & hoc ficulnea reservata quod mulier erecta. Et paucis interiectis: quid arbor sci nisi humanam naturam designat? quid mulier inclinata nisi eandem naturam significando denuntiat? quae bene plantata est sicut ficus, & bene creata sicut mulier: sed in culpam propria sponte lapsa, neque fructum servat operationis, neque statum rectitudinis amisit quae ad Dei similitudinem condita, dum in sua dignitate non persistit, quod plantata vel creata fuerat, servare contempsit.

In quibus sancti Doctoris verbis advertite, causam perditae rectitudinis poni defectum fructus sive defectum obedientiae, quae à primò parente reddenda Deo erat, quia sic revera praecellit ille defectus obedientiae, & inde amissa est mentis rectitudo, ac consequenter interior contracta est curvatio quae ad posterum omnes dimanavit. Nunc verò post Christi Redemptoris adventum si quae damnosa est mentis humanae curvatio & infœcunditas, non est causa curvationis infœcunditatis: sed potius ipsa curvatio causa est infœcunditatis. Unde in Veritate quae modo consideranda proponitur, sic illa duo simul connechtuntur, ut prius mens incurvata, tum infructuosa denuntietur, quia non jam in nobis sit sicut in primo factam est homine, ut simus male incurvati quòd simus infructuosi sed contra potius infructuosi sumus quòd simus incurvati. Quod certè ad Praxim sic est utilis Veritatè expendere: quia sic cognita mali labe quae in sola est nostra voluntate facilius cum gratia curari poterit.

Sic ergo habe, sic pendere, sic intellige quàm sit utrumque simul ita connexum, ut mens incurvata, mens sit infructuosa.

Nam quod prima propositione statuitur, mens incurvata nihil aliud est quàm ipsa naturalis & voluntaria mentis propensio circa res humanas, quae creatae dicuntur & infimae, concupiscendas & affectandas: Quod & profanus poeta recinit, *ò curvata in terras anima & caelestium inanes*. Dicitur verò naturalis propensio seu incurvatio, quia sic re ipsa naturaliter propèdemus in haec ceteriora & infima potius diligenda quam sublimia & caelestia, cui tamen naturali propensione si cum divina gratia resisteremus, nihil illa obesset, nihil contra nos posset; idcirco additur in propositione, *naturalis & voluntaria*, quasi diceretur non de sola hic agi quae naturalis est propensio & incurvatio, sed de illa in super quae est voluntaria qua liberè volumus & sequimur

Haynesius Parisi quarta.

quod naturaliter sentimus appetendum.

De qua utraque curvazione, nihil praeclearius dici nec fructuosius cogitari potest quàm quod ille ipse qui supra S. Gregorius. Perpende singula minutatim: *Omnia*, inquit, peccator terrena cogitans, caelestia non requirens, sursum respicere non valet, quia dum desideria inferiora sequitur, à mentis sua rectitudine curvatur: & hoc semper videt quod sine cessatione cogitat. Ad corda vestra, fratres carissimi, redite: quid horis omnibus incogitationibus vestris voluistis, semper aspicite, Alius de honoribus, alius de pecuniis, alius de praediorum ambitu cogitat. Hac cuncta in imo sunt, & quando mens talitè implicatur, ab statum sui rectitudinis statimur. Et quia ad caelestia desideria non assurgit, quasi mulier inclinata sursum respicere nequaquam potest.

Et post quaedam de illa sanata, & erecta muliere sic pergens, Bene, inquit, de hac nostra incurvazione ex typo humani generis per Psalmistam dicitur, *Incurvatus sum usquequaque*, Contemplatus namque quod ad supernam lucem intendam homo conditus fuerat, sed peccatis suis exigentibus foras missus, mentis sua tenebras seipsum perierat, superna non appetit, infimam intendit, Caelestia nequaquam desiderat, terrena semper in animo versat: hoc quod de suo genere doluit, in seipso exclamavit dicens, *Incurvatus sum & humiliatus usquequaque*: Contemplationem namque caelestium perdens, si sola carnis necessaria homo cogitaret, incurvatus & humiliatus esset, sed tamen usquequaque non esset. Què ergo à superna cogitationibus non solum necessitas dejicit, sed etiam voluptas illicita stermit, non solum incurvatus, sed usquequaque incurvatus est.

Hinc alius Prophetas de immundo spiritibus dicit: qui dixerunt anima sua, *INCURVARE UT TRANSEAM VS.* Recta quippe sit anima cum superna desiderat & nequaquam flectitur ad ima: sed maligni spiritus cum hanc in sua rectitudine stare conspicunt, per eam transire non possunt, Transire namque eorum, est immunda illi desideria spargere. Dicitur ergo, *incurvare ut transeam*: quia si ipsa se ad ima appetenda non dejicit, contra hanc illorum perversionis nullatenus convalescit. Et transire per eam nequeunt quam contra se rigidam in superna intentione persistunt. Nos ergo fratres Charissimi, nos vitam malignis in nobis spiritibus damus, cum terrena concupiscimus, cum ad temporalia appetenda curvamur, Pudeat, ergo terrena concupiscere, & dorsa mentium ascendentibus adversariis praebere. Terram semper intuetur qui curvus est, & quo praxio sit redemptus, non meminit qui ima quatit.

li

II. PUN-

II. PUNCTUM.

SED per hanc ipsam voluntariam propensionem ad res creatas & infimas, mens infructuosa redditur, sicut illa ficus de qua est mentio, Quid est enim esse infructuosum, nisi bonorum esse operum fructu vacuum, nihil bene operari, nihil meriti dignum vitæ æternæ? Quid est autem quod nos ab illo præsertim fructu prive, quàm defectus recti finis & pura in operando intentionis, sine qua quidquid vel boni agas, nihil agis, & cum qua quidquid opereris, dum ex se malum non sit, rectum & fructuosum est opus? Quid denique mentem nostram à recto detorqueat sine, nisi voluntaria illa propensio ad res creatas & infimas, quæ dum pro fine & scopo nostrorum habentur operum, finem non faciunt satis approbatum, nec proinde ipsa præobantur opera, nec proinde ullus eorum fructus? *Ventus urens sicca vitæ fructus eius. OLIVETA vestra & ficca vestra comedit eua. MODICVM fermentum totam massam corrumpit. Per totam noctem laborantes nihil capimus. Vide in 1. p. Sabbatho H. b'dom. 2. post Epiph. & ubicumque de recto fine ac pura intentione disseritur. Quod ex uno sancti Augustini loco plurimum illustratur, in illum se licet Psalms versiculum, Averte oculos meos ne videant vanitatem, quæ verba postquam uno sensu explicuit, sed est hic alius, inquit sensus quem mihi fateor plus placere. Dominus in Evangelio dicit, si fuerit oculus tuus simplex, totum corpus tuum lucidum erit: si autem oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in se est, tenebra sunt: ipsa tenebra quanta erunt? PROINDE magni in se est dum aliquid boni facimus cuius rei contemplatione faciamus. Officium quippe nostrum non in actio sed sine pensandum est, ut scilicet non tantum si bonum est quod facimus, sed præcipue si bonum est propter quod facimus, cogitemus. Hos oculos quibus contemplamur quare facimus quod facimus, averti poscitur ne videant vanitatem, id est, ne hanc attendat, propter quam faciat cum boni aliquid facit: In qua vanitate præcipuum locum obtinet amor laudis hominum. Contra quem laudis amorem postquam multa dixit, Non ergo, inquit, sit finis nostri boni operis in laudibus hominum, sed ipsas laudes hominum corrigamus, & ad Dei laudes omnia referamus, a quo nobis datur quidquid in nobis sine laudantis errore laudatur. Tum verò pergens consequenter: Porro si vanum est propter hominum laudes, bona facere, quam*

to vanius propter adipiscendam pecuniam, vel augendam, sive retinendam, & si quid huiusmodi est commodi temporali quod nobis accedit extrinsecus, quia omnia vanitas. Propter ipsam denique temporalem salutem non debemus facere bona opera nostra, sed potius propter illam quam speramus æternam, ubi bono immutabili persuamur quod nobis erit ex Deo, imo quod nobis est ipse Deus, Quasi diceret, licet bono aliquo potiremur cum in hac vita sine respectu ad futuram æternam operemur, quia tamen bonum illud esset mutabile, caducum & perituum, non esset ille fructus quem ex operibus nostris patet colligere, debet enim is esse fructus quem opera pollunt edere, possunt autem perpetuum, immortalem, & qualis est ipse Deus aliquando possidendus, O quale meritum, o qualis nostrorum fructus operum! Sed nullus plane est iste fructus si mens naturallem sequatur affectum quò propendet in res hæc creatas & infimas, quia sic nullum habet probatum finem: & nisi finis operis sit probatus, nullus est operis fructus. Arbor illa ficus est in qua quærens fructum Dominus non invenit, & non invento fructu, ait cultori vineæ, succide illam, ut quid etiam terram occupat?

Vide in 3. p. in fine, ubi de votorum renovatione agitur, sive de triduana Recollectione quæ hanc Renovationem antecedit.

III. PUNCTUM.

MENS igitur incurvata, mens infructuosa est, quia scilicet illud quo incurvata dicitur, illud ipsum est quo infructuosa fit, cum non aliter incurvetur quam inordinatè appetendo & agendo quidquid agit, quod quamdiu mens sic agit, tam infructuosa est quàm illud opus sic fructu est, quod non est recto fine ordinatum. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Quia videlicet omnes incurvati sunt, omnes everterunt sensum suum, & declinaverunt oculos suos ut non viderent cælum, neque recordarentur in altiorum, iustorum, unde S. Gregorius suum illum concludens discursum quem superius audivimus. Si ergo, inquit, jam bona cælestis patriæ agnovimus, displiceat nobis, fratres charissimi, quod curvi sumus. Ponatur ante oculos mulier curva & arbor infructuosa: in quibus scilicet mens nostra se contempletur, ut quantum se videt curvam, tantum se infructuosam agnoscat. Et quantum incurvatura displiceret in corpore, tantum in mente displiceat, imo tanto magis in mente displiceat quantum est foedior curvatura.

Exech. 19.
Amos 4.
1. Cor. 5.
Luc. 5.

Ps. 138.

Ps. 138.

Das. 13.

vatura mentis quàm corporis: Quæ de re vide in 2. parte, Fer. 6. Hebd. 1. post octavam Paschæ. Et supra in hac Hebdomada, Feria tertia, ubi de cura interioris hominis supra exteriorem, quæ hinc commodè refertur possunt. Et verò maxime quæ de mala dicuntur arbore in 3. p. Dominica 7. ubi hæc Veritas declaratur.

Qua ratione fit, ut plures dici possint malæ quàm bonæ arbores: eadem prorsus fiet, ni caveas, ut mala potius quàm bona sis arbor.

DOMINICA XXIV. POST PENTECOSTEN.

Hic observandus est eadem Annotatio quæ servatur in usu divini officij circa Evangelium proprium Dominicis sequentibus usque ad Adventum.

Non possunt plures restare Dominicæ sive hebdomadæ quàm quinque, sed possunt esse pauciores. Si quinque restent, Evangelium hodiernum est de Leproso mundo & servo Centurionis Sannato. De quo in 1. parte, Dominica 3. post Epiphaniam.

Si pauciores restent, consule Directorium, & statutum serva ordinem.

HAC HEBDOMADA, quædam occurrunt insignes Parabolæ seu celebriora Christi Domini dicta, quibus manifestum relinquit quantis quàmque suavibus ad se libertatem nostram alliciat modis; Et contra quantis se illi nostra libertas opponat vis. Ex uno S. Luca.

FERIA SECUNDA. DE COENA MAGNA.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos. Luc. 14.

VERITAS PRACTICA.

Sicut nullis cœna est, nisi vocatis; sic nulli vocantur à Domino, nisi ad cœnam.

Quocumque nos Christus vocet, quasi ad cœnam vocat sive convivium.

RATIO postrema partis quæ sola difficultatem habet, hæc est inter alias: Quod securam mens dicitur quasi iugo convivium.

Sed quocumque nos Christus vocet, sic vocat ad securam illam mentem, ut in eo solum quod vocat, sit illa securam mens.

Ergo & quocumque nos vocet, quasi ad cœnam vocat sive convivium: quos amen ire multi refugiunt quasi iugo tormentum esset eo ire, vel ibi stare.

I. PUNCTUM.

CUM Dominus à quodam Principe Pharisæorum invitatus esset ad prandium, multaque more suo de virtutibus & de futura bonorum operum compensatione differeret, Quidam de discumbentibus loquentem eum ita miratus est ut palam in has voces eruperit: *Beatus quis manducabit panem in regno tuo.* Tum verò Dominus illustrem illam Parabolam de vocatis ad cœnam magnam, & veni-

re nolentibus proposuit, quæ cum multa significet, pro vario Scripturæ sensu, jam quidem de illa dictum est in 2. parte, prout representat Sanctissimum Sacramentum; nunc autem opportunè ad finem nobis in hac hebdomada propositum rursus exhibetur, ut agnoscamus quàm suaviter nobiscum agat Dominus, cum ad sui cultum & obsequium nos omnes vocat, quemcumque tandem in vitæ statum vel perfectionis gradum nos advocet, vel quidquid in eo difficultatis, & quid quid incommodi appareat, ne timeamur, ne quid prætendamus contra; Sed magno & volenti animo sequamur Deum vocantem, quocumque vocet; nam si rem attentè consideremus, tanta est in uniuscujusque vocationis statu suavitas, ut non aliter exprimi possit quàm verbo *Cœna magna* vel exquisiti convivij, quo inter humanas delicias nihil est suavius.

Ratio quæ id tam mirum & novum dictum persuadet, sic expressa sacra Scriptura conficitur: *Securam mens quasi iugo convivium.* Verba sunt Sapientis in libro Proverbiorum, cap. decimo quinto; quæ ut melius intelligantur, audienda sunt quæ p. accedunt: *Omnes, inquit, dies pauperis, securam mens mali.*